

การบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

Financial Risk Management of Basic Education Schools In Thatphanom District, Nakhon Phanom Province

ช่อพกา บรรทะโก¹ และ ประสาท อิศรปรีดา²
Chorpaka Banthako¹ and Prasart Isarapreed²

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

² Ph.D (Education-Psychological & Cultural Studies) รองศาสตราจารย์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม 2) ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทของสถานศึกษาและประสบการณ์ต่อการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม 3) เปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามประเภทของสถานศึกษาและประสบการณ์การบริหารความเสี่ยงด้านการเงิน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ปฏิบัติงานการเงิน จำนวน 103 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเทียบตาราง Krejcie and Morgan ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two – way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตอำเภอ ธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทของสถานศึกษาและประสบการณ์ต่อการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โรงเรียนที่มีประเภทต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่ผู้บริหารและครูการเงินที่ประสบการณ์การบริหารความเสี่ยงด้านการเงินต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารความเสี่ยงด้านการเงิน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : การบริหารความเสี่ยง / ความเสี่ยงด้านการเงิน / การบริหารความเสี่ยงด้านสถานศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this study were : 1) to investigate the state of financial risk management of basic education schools in Thatphanom district, Nakhon Phanom province, 2) to examine the interaction between the type of school and the experience in financial risk management of basic education schools in Thatphanom district, Nakhon Phanom province, and 3) to compare financial risk management of basic education schools in Thatphanom district, Nakhon Phanom province as classified by type of school and experience in financial risk management. A sample used in this study was school administrators and financial teachers totaling 103 people selected by stratified random sampling. The sample size was determined using a grid of Krejcie and Morgan table. Statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation, and two-way analysis of variance (Two-way ANOVA).

The findings were as follows. The financial risk management as a whole and each aspect of basic education schools in Thatphanom district, Nakhon Phanom province was at high level. There was no interaction between

type of school and experience in financial risk management of basic education schools in Thatphanom district, Nakhon Phanom province. The respondents from schools of a different type had no difference in financial risk management of basic education schools as a whole, whereas administrators and teachers whose experiences in financial risk management were different had significantly different opinion about financial risk management as a whole at the .01 level.

Keywords : Risk Management / Financial Risk Management / School Risk Management

บทนำ

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการในการบริหารบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 กำหนดให้ส่วนราชการต้องจัดทำแผนปฏิบัติการไว้เป็นการล่วงหน้า จัดให้มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล และการจัดทำระบบบริหารความเสี่ยงตามตัวชี้วัดการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2553 กำหนดว่า ส่วนราชการต้องมีการวิเคราะห์และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO เพื่อเตรียมรองรับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินแผนงาน/โครงการที่สำคัญ ซึ่งต้องครอบคลุมความเสี่ยงด้านธรรมาภิบาล (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553)

องค์การการศึกษาในปัจจุบันล้วนดำเนินการภายใต้ภาวะความเสี่ยง ผู้บริหารจึงต้องศึกษาและจัดการความเสี่ยงเพื่อให้องค์กรเผชิญภาวะความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ การบริหารความเสี่ยงจึงเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ ความปกติ ผลของการบริหารความเสี่ยงจะเป็นการวัดความสามารถ และดำเนินงานของบุคลากรในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี (เจนเนตร มณีนาถ และคณะ. 2548) การที่องค์กรต่างๆ นำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาใช้ในการบริหารงาน จะช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และเป็นการป้องกันโอกาสที่จะเกิดความสูญเสีย โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่นๆ ที่ไม่มีการนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาใช้ (ธ สุนทรยุทธ์. 2550) ปัจจัยความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 ใน 5 ปัจจัยเสี่ยง ได้แก่ ความเสี่ยงด้านการเงิน ควรใช้วิธีการควบคุมมาตรการในการป้องกันความเสี่ยง (ดวงใจ ช่วยตระกูล.2551) การบริหารความเสี่ยงงานการเงิน บัญชีและพัสดุของสถานศึกษาภาครัฐแห่งหนึ่ง พบว่าการใช้จ่ายเงินผิดประเภท มีผลกระทบต่อการเรียนการสอน (พัชรินทร์ ขาววงษ์. 2554) ซึ่งปัจจุบันโรงเรียนมีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารและจัดการด้านงบประมาณ แต่ในขณะเดียวกันโรงเรียนในจังหวัดนครพนมส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กมีงบประมาณที่จำกัด การกำหนดกิจกรรมของส่วนกลาง

มีมากเกินไป (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1. 2555) ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ซึ่งผลจากการศึกษาจะเป็นสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ปฏิบัติงานการเงิน
2. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทของสถานศึกษา (โรงเรียนประถมและโรงเรียนขยายโอกาสกับโรงเรียนมัธยม) และประสบการณ์ต่อการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของสถานศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน ในเขตอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา และประสบการณ์การบริหารความเสี่ยงด้านการเงิน

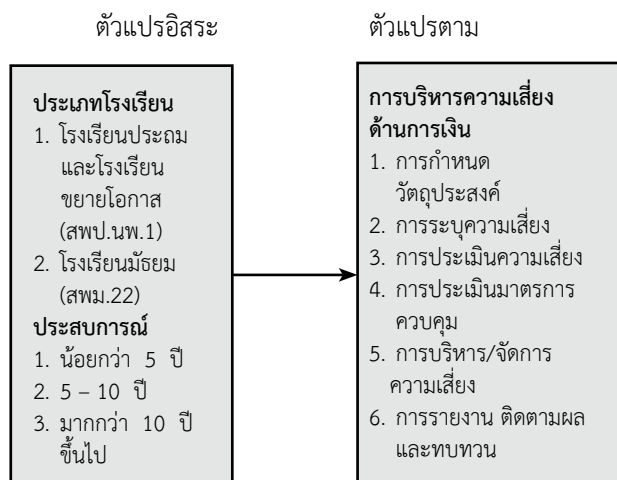
สมมติฐานการวิจัย

1. สถานศึกษาที่มีประเภทต่างกัน มีระดับการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของสถานศึกษาแตกต่างกัน
2. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทของสถานศึกษา (โรงเรียนประถมและโรงเรียนขยายโอกาสกับโรงเรียนมัธยม) และประสบการณ์ต่อการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม
3. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ปฏิบัติงานการเงินที่มีประสบการณ์การบริหารความเสี่ยงด้านการเงินต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการบริหารความเสี่ยง 6 ด้าน (มหาวิทยาลัย อัสสัมชัญ, 2554) สรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ปฏิบัติงานการเงินของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ปีการศึกษา 2555 จำนวน 121 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ปฏิบัติงานการเงิน ปีการศึกษา 2555 จำนวน 103 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเทียบตาราง Krejcie and Morgan ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการเกี่ยวกับ ประเภทสถานศึกษา และประสบการณ์การบริหารความเสี่ยงด้านการเงิน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ปฏิบัติงานการเงิน มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 0.47 - 0.81 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือราชการ ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จากมหาวิทยาลัยนครพนม เพื่อขอความอนุเคราะห์จากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยเริ่มเก็บข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์สำหรับโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ห่างไกล ระยะเวลาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่ เดือนพฤศจิกายน 2556 ถึง เดือนกุมภาพันธ์ 2557 ได้รับแบบสอบถามกลับคืนทั้งหมด จำนวน 103 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่และร้อยละ

2. วิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการจัดการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของสถานศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของสถานศึกษา ตามประเภทของสถานศึกษา กับประสบการณ์ในการบริหารความเสี่ยงด้านการเงิน และศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทของสถานศึกษา (โรงเรียนประถมและโรงเรียนขยายโอกาส กับโรงเรียนมัธยม) กับประสบการณ์ที่มีต่อการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของสถานศึกษา โดยใช้ค่า F – test (Two – ways ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

1. การบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้าน ด้านที่มีการบริหารความเสี่ยงมากที่สุด คือ ด้านการประเมินมาตรการควบคุม ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.39) ด้านที่มีการบริหารความเสี่ยงน้อยที่สุด คือ ด้านการระบุความเสี่ยง ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.55) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

การบริหารความเสี่ยงด้านการเงิน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์	4.07	0.53	มาก
2. ด้านการระบุความเสี่ยง	3.73	0.55	มาก
3. ด้านการประเมินความเสี่ยง	4.22	0.43	มาก
4. ด้านการประเมินมาตรการควบคุม	4.40	0.39	มาก
5. ด้านการบริหาร/จัดการความเสี่ยง	4.23	0.47	มาก
6. ด้านการรายงานติดตามผลและทบทวน	4.11	0.65	มาก
รวม	4.13	0.41	มาก

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทของสถานศึกษา สถานศึกษา (โรงเรียนประถมและโรงเรียนขยายโอกาสกับโรงเรียนมัธยม) และประสบการณ์ต่อการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ดังตารางที่ 2

3. สถานศึกษาที่มีประเภทแตกต่างกันมีการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 2

4. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ปฏิบัติงานการเงินที่มีประสบการณ์การบริหารความเสี่ยงด้านการเงินต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารความเสี่ยงด้านการเงิน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ตามประเภทของสถานศึกษา และประสบการณ์ในการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินแตกต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
ประเภทของสถานศึกษา	.02	1	.02	.27	.61
ประสบการณ์การบริหารความเสี่ยง	3.21	2	1.60	23.71*	.00
ปฏิสัมพันธ์	.27	2	.14	1.99	.14
ความคลาดเคลื่อน	6.56	97			
รวม	17.24	102			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้เห็นความแตกต่างเป็นรายคู่ของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้ปฏิบัติงานการเงินที่มีประสบการณ์ต่างกัน ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วย วิธีของ Scheffe ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบรายคู่การบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยภาพรวมของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ผู้ปฏิบัติงานการเงินที่มีประสบการณ์การบริหารความเสี่ยงด้านการเงินแตกต่างกัน

ประสบการณ์การบริหาร ความเสี่ยงด้านการเงิน		น้อยกว่า 5 ปี	5 – 10 ปี	มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป
น้อยกว่า 5 ปี	$\bar{X}$	3.58	3.72	4.34
	3.58	-	-0.14	-0.76*
5 – 10 ปี	3.72		-	-0.62*
มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป	4.34			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ปฏิบัติงานการเงินที่มีประสบการณ์การบริหารความเสี่ยงด้านการเงิน มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินสูงกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์ 5 - 10 ปี

และกลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. การบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้าน ด้านที่มีการบริหารความเสี่ยงมากที่สุด คือ ด้านการประเมินมาตรการควบคุม อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาได้ปฏิบัติตามตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กำหนดให้โรงเรียนในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีฐานะเป็นนิติบุคคล ซึ่งต้องรับผิดชอบต่อการดำเนินการตามนิติกรรมที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนตามกฎหมาย และเพื่อให้สอดคล้องกับการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ที่กำหนดว่า ส่วนราชการต้องมีการวิเคราะห์และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO เพื่อเตรียมรองรับการเปลี่ยนแปลง ที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินแผนงาน/โครงการที่สำคัญ ซึ่งต้องครอบคลุมความเสี่ยงด้านธรรมาภิบาล (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553) จึงต้องเร่งสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานการเงินการบัญชีให้โรงเรียน

2. ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทของสถานศึกษาและประสบการณ์ต่อการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตอำเภอ ธาตุพนม จังหวัดนครพนม อีกทั้งสถานศึกษาขนาดกลาง ใหญ่ และใหญ่พิเศษ (สถานศึกษาขนาดเล็กให้เป็นไปตามความเหมาะสม) ต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพิจารณาทำข้อเสนอกรอบวงเงินเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ (สำนักบริหารงานกรมมัธยมศึกษาตอนปลาย. 2554) ซึ่งอาจส่งผลให้ลดระดับความเสี่ยงของการใช้จ่ายเงินของสถานศึกษาในระดับหนึ่ง รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ปฏิบัติงานการเงินตระหนักถึงความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงด้านการเงิน ดำเนินการตามระเบียบวิธีปฏิบัติของทางราชการและองค์กร

3. เปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา ระหว่างโรงเรียนประถมและโรงเรียนขยายโอกาสกับโรงเรียนมัธยม โดยภาพรวมจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากมาจากทั้งโรงเรียนประถมและโรงเรียนขยายโอกาสกับโรงเรียนมัธยม ต่างมีแนวทางในการ

ปฏิบัติงานเช่นเดียวกัน คือ ยึดตามระเบียบของทางราชการ เพื่อให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการดำเนินงาน สอดคล้องกับงานวิจัย กรณีการ พงศกิตติธัช (2553) ซึ่งเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามขนาดโรงเรียน ปรากฏว่าผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด มีความคิดเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเห็นว่าโรงเรียนมีปัญหาการบริหารความเสี่ยงไม่แตกต่างกันทุกด้าน

4. เปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามประสบการณ์การบริหารความเสี่ยงด้านการเงิน โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ปฏิบัติงานการเงินที่มีประสบการณ์การบริหารความเสี่ยงด้านการเงิน มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการบริหารความเสี่ยงด้านการเงิน สูงกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก การบริหารความเสี่ยงด้านการเงินจะต้องศึกษาระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และยังคงอาศัยประสบการณ์การทำงาน ทำให้ผู้ที่มีประสบการณ์การบริหารความเสี่ยงมากกว่า มีความรู้ ความชำนาญ รู้ปัญหาและอุปสรรคจากการประสบการณ์ที่ผ่านมา จึงทำให้มีการบริหารความเสี่ยงแตกต่างจากผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุมณา เสือเอก (2552) พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากมีความคิดเห็นต่อการบริหารความเสี่ยงสูงกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณัฐฐา สระใหญ่ (2555) ได้สรุปผลการวิจัยว่า บุคลากรของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานการเงินและพัสดุของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ สอนง บุญเพิ่ม (2556) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาในการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอน้ำขุ่น จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการส่วนท้องถิ่น ข้าราชการการเมืองและผู้นำหมู่บ้านต่อปัญหาในการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอน้ำขุ่น จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัญหาในการบริหารงบประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัย พบว่า การบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน จึงควรส่งเสริมให้บุคลากรทุกระดับมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินเพื่อลดระดับความเสี่ยงหรือให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้และเพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่ต่อเนื่องจะได้เป็นประโยชน์ต่อองค์กรพร้อมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
2. ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทของสถานศึกษาและประสบการณ์ที่ส่งผลต่อการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินและประเภทของสถานศึกษาที่ต่างกันมีการบริหารความเสี่ยงไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาในเขตอำเภอธาตุพนมทั้งที่เป็นโรงเรียนประถมศึกษากับโรงเรียนขยายโอกาสการศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษา ให้ความสำคัญในการใช้จ่ายหรือบริหารงานเงิน จึงควรสนับสนุนให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินหรือด้านอื่นๆ ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษาต่อไป
3. จากผลการวิจัยที่พบว่าประสบการณ์การบริหารความเสี่ยงด้านการเงินต่างกันมีระดับการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินแตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่าจะมีการบริหารความเสี่ยงมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์น้อย จึงควรจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มคนดังกล่าว

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานงบประมาณ หรือปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปฏิบัติงานการเงินและขยายขอบเขตด้านประชากรให้มากขึ้น
2. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินจึงควรมีการศึกษาประเด็นการบริหารความเสี่ยงในด้านอื่นเพิ่มเติม เช่น ความเสี่ยงในงานวิชาการ ความเสี่ยงด้านการเรียนการสอน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กรณิการ์ พงศ์กิตติธัช. (2553). *สภาพและปัญหาการบริหารความเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต อุตรธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.

Phongkittithat, K. (2010). *The state and problem of risk management in secondary schools under Office of Nong Khai Educational Service Area* (Unpublished master's thesis). Udon Thani Rajabhat University, Udon Thani, Thailand.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *แผนบริหารความเสี่ยง*. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (อัดสำเนา).

Ministry of education. (2010). *The risk management plan*. Bangkok : Office of the Permanent Secretary. (Duplicated copy).

เจนเนตร มณีนาค และคณะ. (2548). *การบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร จากหลักการสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : ไพนอลการพิมพ์.

Maneenaak, J. et al. (2005). *Risk management at organizational level : From principle to practice*. Bangkok : Final Printing.

ณัฐชา สระใหญ่. (2555). *สภาพการบริหารงานการเงินและพัสดุของโรงเรียน ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

Srayai, N. (2012). *The state of supply and financial management of schools under the Si Sa Ket Provincial Administration Organization* (Unpublished master's thesis). Ubon Ratchathani Rajabhat University, Ubon Ratchathani, Thailand.

ดวงใจ ช่วยตระกูล. (2551). *การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. ปรัชญาดุสิตบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Chuaitrakul, D. (2008). *Risk management in basic education schools* (Unpublished doctoral dissertation). Silpakorn University, Bangkok, Thailand.

ธ สุนทรายุทธ. (2550). *การบริหารความเสี่ยงทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์จำกัด.

Suntharayut, T. (2007). *Educational risk management*. Bangkok : Natikul Press Company, Ltd.

- พัชรินทร์ ขำวงษ์. (2554). *การบริหารความเสี่ยงงานการเงิน บัญชี และพัสดุของสถานศึกษาภาครัฐแห่งหนึ่ง*. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- Khamvong, P. (2011). *Risk management of finance, accounting and procurement of a public school* (Unpublished master's independent study). Rajamangala University of Technology Thanyaburi, Pathumthani, Thailand.
- มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ. (2554). *คู่มือบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ.
- Assumption University of Thailand. (2011). *A manual of risk management*. Bangkok : Assumption University.
- สนอง บุญเพิ่ม. (2556). *ปัญหาในการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมือง จันทบุรี*. วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม. 3(1) : 65-72.
- Boonphoen, S. Problems in budget management of local government organizations in the Maakhun district area, Ubon Ratchathani province. *Nakhon Phanom University Journal*. 3(1) : 65-72.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1. (2555-2558). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2555-2558)*. นครพนม : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1.
- Office of Nakhon Phanom Primary Education Service Area 1 (2012-2015). *The basic education development plan (2012-2015)*. Nakhon Phanom : Office of Nakhon Phanom Primary Education Service Area 1.
- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2554). *แนวทางการจัดทำงบประมาณและบริหารงบประมาณของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา*. (อัดสำเนา).
- Office of the Upper Secondary Education Administration (2011). *Guidelines for the allocation of budget and budget administration of Office of Secondary Education Service Area*. (Duplicated copy).
- สุนนา เสือเอก. (2552). *การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- Sua-edd, S. (2009). *Risk management of private vocational schools in Bangkok Metropolis* (Unpublished master's thesis). Thon Buri Rajabhat University, Thon Buri, Thailand.